

Laidiens: 19.07.2022., Nr. 137A (13:33)

Oficiālās publikācijas Nr.: 2022/137A.2

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Grozījumi Energoefektivitātes likumā

Izdarīt Energoefektivitātes likumā (Latvijas Vēstnesis, 2016, 52., 241. nr.; 2019, 86., 240. nr.; 2020, 90. nr.) šādus grozījumus:

1. 1. panta pirmajā daļā:

papildināt daļu ar 1.¹ punktu šādā redakcijā:

"1¹) **elektroenerģijas lietotājs** — juridiskā persona, kas no energoapgādes komersantiem pērk vai patērē elektroenerģiju;"

papildināt daļu ar 12.¹ punktu šādā redakcijā:

"12¹) **references platība** — ēkas energosertifikātā vai ēkas pagaidu energosertifikātā norādītā references platība. Ja ēkai nav veikta energosertifikācija, tad references platība ir platība, kas noteikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ēku energosertifikāciju;"

2. Izteikt 3. panta 5. punktu šādā redakcijā:

"5) prasības obligāto energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu izpildei nepieciešamā energoaudita veikšanai;"

3. Papildināt I nodaļu ar 3.¹ pantu šādā redakcijā:

"3.¹ pants. Princips "energoefektivitāte pirmajā vietā"

(1) Pieņemot lēmumus, kas saistīti ar nozares attīstības plānošanu, politiku noteikšanu un investīciju apstiprināšanu, piemēro principu "energoefektivitāte pirmajā vietā", kura ietvaros izvērtē, vai minētajos lēmumos noteikto mērķu sasniegšanu var nodrošināt ar alternatīviem, energoefektīvākiem līdzekļiem. Minētajā izvērtēšanā ņem vērā izmaksu efektivitāti, tehnisko vai funkcionālo iespējamību un ietekmi uz vidi. Ekonomikas ministrija izstrādā metodiskos norādījumus principa "energoefektivitāte pirmajā vietā" piemērošanai.

(2) Energoefektivitāti uzlabojošu produktu ražotāji un pakalpojumu sniedzēji, tostarp iekārtu uzstādītāji, ievēro labas ražošanas un pakalpojumu sniegšanas praksi."

4. 4. pantā:

izteikt otro daļu šādā redakcijā:

"(2) Atbildīgā ministrija analizē Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.—2030. gadam (turpmāk — Nacionālais plāns) paredzēto energoefektivitātes mērķu sasniegšanas un izpildes gaitu;"

papildināt pantu ar 2.¹ daļu šādā redakcijā:

"(2¹) Ja atbildīgā ministrija šā panta otrajā daļā minētajā analizē konstatē, ka Nacionālajā plānā iekļautie energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi nenodrošina energoefektivitātes mērķu sasniegšanu, tā izstrādā priekšlikumus šo pasākumu ieviešanas uzlabošanai vai jaunu pasākumu ieviešanai Nacionālā plāna ietvaros.";

izteikt trešo daļu šādā redakcijā:

"(3) Atbildīgā ministrija nosaka enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķi un izstrādā plānu tā sasniegšanai. Plānā paredz pasākumu ieviešanas termiņus, atbildīgās institūcijas un finansējuma avotus, kā arī aprēķina sasniedzamo ikgadējo enerģijas galapatēriņa ietaupījumu."

5. Izteikt 4.¹ panta pirmo un otro daļu šādā redakcijā:

"(1) Būvniecības valsts kontroles birojs (turpmāk — atbildīgā iestāde) apkopo un katru gadu līdz 1. martam iesniedz atbildīgajai ministrijai informāciju par energoefektivitātes monitoringa ietvaros iegūto enerģijas ietaupījumu.

(2) Atbildīgā iestāde savā tīmekļa vietnē informē par:

- 1) energoaudita veikšanu un energopārvaldības sistēmas vai papildinātās vides pārvaldības sistēmas ieviešanu;
- 2) neatkarīgu starpnieku (atjaunošanas projekta vadītāju) darbības iespējām energoefektivitātes pakalpojumu tirgū;
- 3) energoefektivitātes pakalpojumu sniedzējiem pieejamiem finanšu avotiem;
- 4) valsts iestādēm, pašvaldībām un citām atvasinātām publiskām personām, kuras ieviesušas vai sertificējušas energopārvaldības sistēmu, un reizi gadā atjauno attiecīgo sarakstu."

6. Izteikt 5. pantu šādā redakcijā:

"5. pants. Valsts iestāžu un atvasinātu publisku personu tiesības un pienākumi

(1) Valsts iestādēm, pašvaldībām un citām atvasinātām publiskām personām ir tiesības:

- 1) izstrādāt un pieņemt energoefektivitātes plānu kā atsevišķu dokumentu vai kā pašvaldības teritorijas attīstības programmas sastāvdaļu, kurā iekļauti noteikti energoefektivitātes mērķi un tās uzlabošanas pasākumi;
- 2) atsevišķi vai kā sava energoefektivitātes plāna īstenošanas sastāvdaļu ieviest energopārvaldības sistēmu;
- 3) izmantot energoefektivitātes pakalpojumus un slēgt energoefektivitātes pakalpojuma līgumus, lai īstenotu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus.

(2) Valstspilsētu pašvaldības ievieš un uztur sertificētu energopārvaldības sistēmu.

(3) Valsts iestādes, novadu pašvaldības un citas atvasinātas publiskas personas, kuru īpašumā vai valdījumā ir ēkas ar 10 000 kvadrātmetru vai lielāku kopējo references platību, ievieš un uztur energopārvaldības sistēmu. Attiecīgo sistēmu ievieš viena gada laikā no minēto nosacījumu iestāšanās dienas, ievērojot, ka:

- 1) šā panta otrajā un trešajā daļā minētajā energopārvaldības sistēmā nav iekļaujamas telpas, kuras nepieder valsts iestādei, valstspilsētas pašvaldībai, novada pašvaldībai vai citai atvasinātai publiskai personai, bet kuras valsts iestāde, valstspilsētas pašvaldība, novada pašvaldība vai cita atvasināta publiska persona izmanto uz līguma pamata un kurās ir ieviesta un tiek uzturēta energopārvaldības sistēma;
- 2) šā panta otrajā un trešajā daļā minētajā energopārvaldības sistēmā nav iekļaujamas telpas, kuras pieder valsts iestādei, valstspilsētas pašvaldībai, novada pašvaldībai vai citai atvasinātai publiskai personai, bet kuras valsts

iestāde, valstspilsētas pašvaldība, novada pašvaldība vai cita atvasināta publiska persona uz līguma pamata ir nodevusi izmantošanai citam subjektam un kurās ir ieviesta un tiek uzturēta energopārvaldības sistēma vai ir veikts energoaudits atbilstoši šā likuma 10. vai 12. pantam.

(4) Kārtību, kādā valsts iestāde, pašvaldība vai cita atvasināta publiska persona paziņo par energopārvaldības sistēmas ieviešanu, paziņošanas termiņus, paziņojuma un tam pievienojamo dokumentu saturu, kā arī kārtību, kādā tiek pārbaudīta un apstiprināta energopārvaldības sistēmas ieviešana, nosaka Ministru kabinets.

(5) Valsts iestāde, pašvaldība vai cita atvasināta publiska persona, kas ieviesusi energopārvaldības sistēmu, katru gadu informē atbildīgo iestādi par energopārvaldības sistēmas darbības rezultātā iegūto enerģijas ietaupījumu. Kārtību, kādā valsts iestāde, pašvaldība un cita atvasināta publiska persona ziņo par iegūto enerģijas ietaupījumu pēc energopārvaldības sistēmas ieviešanas, nosaka Ministru kabinets.

(6) Vērtējot projektus, kuri tiks pilnībā vai daļēji īstenoti, izmantojot maksājumus no valsts budžeta, valsts galvojumus, kredītu procentu likmju subsīdijas vai citu finanšu palīdzību, kas tiek piešķirta vai sniegta no valsts vai Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, valsts iestādēm, pašvaldībām un citām atvasinātām publiskām personām, kuras ir ieviesušas energopārvaldības sistēmu, palielina atbilstoši kvalitātes vērtēšanas kritērijiem maksimāli iegūstamo punktu skaitu, ievērojot kārtību, kādu nosaka normatīvais akts par attiecīgā finansējuma piešķiršanu."

7. 6. pantā:

papildināt pantu ar 2.¹ un 2.² daļu šādā redakcijā:

"(2¹) Ja atbildīgā puse šā panta otrajā daļā minēto pienākumu apjomu nav izpildījusi, tā veic paaugstinātu iemaksu valsts energoefektivitātes fondā. Pienākumu apjoma izpildes nosacījumus, kā arī kārtību, kādā atbildīgā iestāde aprēķina atbildīgās puses paaugstinātās iemaksas apmēru un atbildīgā puse veic paaugstināto iemaksu valsts energoefektivitātes fondā, nosaka Ministru kabinets.

(2²) Ja pašvaldība, kuras energoefektivitātes fondā atbildīgā puse veikusi iemaksu, atbilstošā saistību perioda beigās nenodrošina enerģijas ietaupījumu atbilstoši atbildīgās puses pienākumu apjomam, par kuru veikta iemaksa, tā par neizpildīto pienākumu apjoma daļu veic paaugstinātu iemaksu valsts energoefektivitātes fondā. Kārtību, kādā atbildīgā iestāde aprēķina pašvaldības paaugstinātās iemaksas apmēru un pašvaldība veic paaugstināto iemaksu valsts energoefektivitātes fondā, nosaka Ministru kabinets.";

izteikt trešo daļu šādā redakcijā:

"(3) Energoefektivitātes pienākuma shēmu administrē atbildīgā iestāde. Energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgās puses līdz 2030. gada 31. decembrim sasniedz obligātā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa daļu atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām prasībām.";

papildināt pantu ar 3.¹ daļu šādā redakcijā:

"(3¹) Atbildīgā puse ievēro labas komercprakses principus, tai skaitā attiecībā uz galalietotāju iespēju mainīt enerģijas mazumtirdzniecības komersantu. Atbildību par konkurenci ierobežojošām darbībām nosaka normatīvie akti konkurences jomā.";

papildināt pantu ar 4.¹ daļu šādā redakcijā:

"(4¹) Atbildīgā puse var īstenot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus sadarbībā ar citiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu veicējiem, tostarp lielajiem uzņēmumiem un lielajiem elektroenerģijas patērētājiem.

Enerģijas ietaupījumu dubultu uzskaiti novērš atbilstoši normatīvajiem aktiem energoefektivitātes monitoringa jomā." ;

izteikt desmito daļu šādā redakcijā:

"(10) Ja atbildīgā puse nav izstrādājusi energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plānu un normatīvajos aktos par energoefektivitātes pienākuma shēmu noteiktajos termiņos nav to iesniegusi atbildīgajai iestādei, atbildīgā iestāde pieņem lēmumu par pienākumu atbildīgajai pusei sešu mēnešu laikā nodrošināt minēto prasību izpildi. Atbildīgās iestādes lēmums ir pārsūdzams Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību."

8. Izteikt 8. panta otro daļu šādā redakcijā:

"(2) Komersantus pārstāvošas organizācijas, komersanti vai pašvaldības, kas ir noslēgušas brīvprātīgo vienošanos ar atbildīgo iestādi, var saņemt papildu punktus normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā īstenojamo energoefektivitātes uzlabošanas projektu vērtēšanā."

9. Izteikt 10. pantu šādā redakcijā:

"10. pants. Energoefektivitāte lielajos uzņēmumos

(1) Lielais uzņēmums ir komersants, pie kura nodarbināti vairāk nekā 249 darbinieki vai kura pārskata gada apgrozījums pārsniedz 50 miljonus *euro* un gada bilance kopumā — 43 miljonus *euro* (turpmāk — lielais uzņēmums).

(2) Lielo uzņēmumu sarakstu katru gadu līdz 1. decembrim izveido Centrālā statistikas pārvalde, izmantojot uzņēmuma pēdējā apstiprinātā pārskata perioda datus. Uzņēmums tiek iekļauts lielo uzņēmumu sarakstā, ja tas divos pārskata periodos pēc kārtas atbilst lielā uzņēmuma kritērijiem. Atbildīgā iestāde līdz nākamā gada 31. martam publicē savā tīmekļa vietnē lielo uzņēmumu sarakstu. Uzņēmums tiek izslēgts no lielo uzņēmumu saraksta, ja tas divos pārskata periodos pēc kārtas neatbilst lielā uzņēmuma kritērijiem.

(3) Atbildīgā iestāde ir tiesīga izslēgt komersantu no lielo uzņēmumu saraksta pirms tā publicēšanas saskaņā ar šā panta otro daļu, ja komersants iesniedz atbildīgajai iestādei iesniegumu par neatbilstību šā panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem, pamatojoties uz Centrālajai statistikas pārvaldei iesniegto komersanta iepriekšējā kalendāra gada pārskatu.

(4) Komersantam, kas iekļauts lielo uzņēmumu sarakstā saskaņā ar šā panta otro daļu, ir pienākums gada laikā pēc iekļaušanas minētajā sarakstā izpildīt vienu no šādām darbībām:

1) veikt energoauditu, aptverot vismaz 90 procentus no lielā uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa, kā arī turpmāk regulāri veikt kārtējo energoauditu četru gadu laikā no uzņēmuma iepriekšējā energoaudita pārskata apstiprināšanas dienas;

2) ieviest un uzturēt sertificētu energopārvaldības sistēmu atbilstoši energopārvaldības standartam, aptverot vismaz 90 procentus no lielā uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa un nodrošinot enerģijas patēriņa izvērtēšanas procesa atbilstību šā likuma 9. panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem;

3) ieviest un uzturēt sertificētu papildināto vides pārvaldības sistēmu atbilstoši vides pārvaldības standartam, aptverot vismaz 90 procentus no kopējā enerģijas galapatēriņa un nodrošinot enerģijas patēriņa izvērtēšanas procesa atbilstību šā likuma 9. panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem.

(5) Energoauditu lielajos uzņēmumos ir tiesīgs veikt uzņēmumu energoauditors, ievērojot normatīvo aktu prasības.

(6) Ja 90 procenti (vai vairāk) no lielā uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa tiek patērēti ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesu nodrošināšanu, energoauditu lielajā uzņēmumā ir tiesīgs veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā atbilstoši normatīvajos aktos par uzņēmumu energoaudita veikšanu noteiktajām prasībām.

(7) Lielais uzņēmums ziņo atbildīgajai iestādei par šā panta ceturtajā daļā minētā kārtējā energoaudita veikšanu vai sertificētas energopārvaldības sistēmas vai sertificētas papildinātās vides pārvaldības sistēmas ieviešanu vai pārsertifikāciju, ierosinātajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, kā arī katru gadu ziņo par ieviestajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem un to rezultātā sasniegto enerģijas ietaupījumu. Ziņošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(8) Lielais uzņēmums ievieš visus vai vismaz trīs pirmajā vai kārtējā energoaudita pārskatā vai sertificētās vai pārsertificētās energopārvaldības sistēmas vai sertificētās vai pārsertificētās papildinātās vides pārvaldības sistēmas ietvaros norādītos energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus ar vislielāko novērtēto enerģijas ietaupījumu vai ekonomisko atdevi.

(9) Pienākums ziņot par ieviestajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem un to rezultātā sasniegto enerģijas ietaupījumu lielajam uzņēmumam saglabājas:

1) četrus gadus pēc pirmā vai kārtējā energoaudita veikšanas;

2) no šā panta ceturtajā daļā minētās sertificētas energopārvaldības sistēmas ieviešanas dienas līdz attiecīgās sistēmas darbības beigām;

3) no šā panta ceturtajā daļā minētās sertificētas papildinātās vides pārvaldības sistēmas ieviešanas dienas līdz attiecīgās sistēmas darbības beigām.

(10) Pienākums ziņot par ieviestajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem un to rezultātā sasniegto enerģijas ietaupījumu un ziņošanas termiņš komersantam saglabājas arī tādā gadījumā, ja tas ir zaudējis lielā uzņēmuma statusu.

(11) Ja lielais uzņēmums plāno vai ir uzsācis esošas ēkas pārbūvi, atjaunošanu vai nojaukšanu un jaunas ēkas būvniecību un šajā ēkā tiek patērēti vismaz 90 procenti no lielā uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa, tas šā panta ceturtajā daļā minēto pienākumu var izpildīt, iesniedzot atbildīgajai iestādei:

1) būvprojektā noteiktos ēkas energoefektivitātes rādītājus, kurus aprēķina saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ēkas energoefektivitātes aprēķina metodi, ja ēka atrodas būvniecības stadijā un līdz šā panta ceturtajā daļā noteiktajam termiņam nav nodota ekspluatācijā;

2) 30 darbdienu laikā pēc būves nodošanas ekspluatācijā informāciju par to, kad ēkas pagaidu energosertifikāts ir reģistrēts ēku energosertifikātu reģistrā.

(12) Lielais uzņēmums līdz šā panta vienpadsmitajā daļā minētā ēkas pagaidu energosertifikāta derīguma termiņa beigām ziņo atbildīgajai iestādei par sertificētas energopārvaldības sistēmas ieviešanu, sertificētas papildinātās vides pārvaldības sistēmas ieviešanu vai energoaudita veikšanu.

(13) Ja lielais uzņēmums nav izpildījis šā panta ceturtais daļas prasības, atbildīgā iestāde pieņem lēmumu par pienākumu lielajam uzņēmumam sešu mēnešu laikā nodrošināt minēto prasību izpildi. Atbildīgās iestādes lēmums ir pārsūdzams Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību."

10. Izslēgt 11. pantu.